

Zaterdag 26 september 2020 – 20:00

HERENTALS

Les Musiciens de Saint-Julien De vier seizoenen

François Lazarevitch

dwarsfluit, blokfluit, hofmusette en artistieke leiding

Kremena Nikolov

viool

Guillaume Humbrecht

viool

Sophie Iwamura

altviool

Patrick Langot

cello

Chloé Lucas

contrabas

Eric Bellocq

theorbe, gitaar

Marie Van Rijn

klavecimbel

van roey

BOUWEN MET MENSEN

Met uiterste respect dragen wij Musica Divina 2020 op aan alle zorgverleners.

De Covid-19 pandemie stelt iedereen wereldwijd voor een uitzonderlijke situatie. Onze gedachten gaan uit naar iedereen die in deze moeilijke tijden een geliefde verloren heeft.

We willen jullie graag op het hart drukken dat wij in de organisatie van de concerten alle maatregelen van de Nationale Veiligheidsraad en de lokale overheden volledig opvolgen. De gezondheid van ons publiek en onze artiesten staat op de eerste plaats. Blijf gezond en zorg goed voor elkaar.

Op 2 april schreef een verpleegkundige zijn gevoelens neer:

"Soms moet je al eens iets van je afschrijven. Voor mijn collega's van de corona unit en ook voor mezelf dus. Vannacht namen we afscheid, opnieuw. De blauwe, geelgebekte erehaag deed haar geen eer aan, maar dat konden we haar nog geven, een verstild afscheid. Wat achterbleef was ademnood. Ademnood bij de dochters die omarmd door de zachtverlichte gang naar de klapdeur stapten, de plastic zak met de kledij van mams onder de arm geklemd en nog een laatste blik naar ons. Ze waren dankbaar voor wat we hadden kunnen geven, maar ze zagen ook bij ons de ademnood. De ademnood van de ziel voel je immers overal. Iedereen is vleugellam gemaakt, want de nabijheid is afgenomen. Warme zorg wordt wat kouder en het nodige afscheid is soms veraf. Het lichaam wil niet mee, maar de wanhoop is te lezen in de blik van elke patiënt. Waarom kan ik net nu niet, in die laatste uren, bij mijn vrouw zijn? Liefde is nabijheid en niemand is gemaakt om alleen te sterven. Dan bekruipt ons opnieuw de ademnood. We bellen, luisteren, overleggen, staan klaar om zelf in de auto te springen. Alles om mensen samen te brengen, alles voor nabijheid, alles voor zuurstof. Onze zielen hebben het nodig."

Programma

Antonio Vivaldi (1678-1741)

Concerto in F (La Tempesta di Mare)

Concerto in D (Il Gardellino)

Concerto in C (Le Quattro Stagione)

Concerto in G (La Notte)

Les Musiciens de Saint-Julien sont conventionnés par le Ministère de la Culture – DRAC de Normandie et la Région Normandie. La Caisse des Dépôts est le mécène principal des Musiciens de Saint-Julien. Les Musiciens de Saint-Julien sont en résidence au Festival de Lanvellec et du Trégor et, à partir de septembre 2020, au Volcan – Scène nationale du Havre.

Vivaldi revisited

De *Vier Seizoenen* van Antonio Vivaldi behoren wellicht tot de bekendste klassieke composities aller tijden. Ze doorstonden de tand des tijds en plaatsten zich comfortabel in het collectief geheugen. De bekende thema's worden nog steeds slag om slinger getransformeerd tot jingles of samples waardoor we langzaam maar zeker de ongeziene kracht, schoonheid en passie van de originele muziek uit het oog verliezen. Les Musiciens de Saint-Julien onder leiding van François Lazarevitch zoeken in deze optiek naar een compromis. Ze plaatsen de originele partituur van *De Vier Seizoenen* op een pied de stalle, maar ze vervangen de oorspronkelijke solo-instrumenten door blokfluit, traverso en musette, een soort antieke doedelzak.

Antonio Vivaldi werd in 1678 in Venetië geboren en bracht er ook het grootste deel van zijn leven door. Zijn vader leidde hem op tot een virtuoze violist, maar het was eerder als componist dat hij roem wilde vergaren. Vivaldi schreef meer dan veertig opera's, die overal in Europa uitgevoerd werden. Maar het leeuwendeel van zijn oeuvre, waaronder meer dan 500 concerti, is instrumentale muziek, waarvan de pracht en de verscheidenheid de muzikliefhebbers in de paleizen en hoven van Europa in vervoering bracht. De cultuurhistorische betekenis van Vivaldi wordt nog duidelijker als men weet dat niemand minder dan Bach het Italiaanse concerto van Vivaldi in zijn eigen oeuvre verwerkte.

Vivaldi was echter niet enkel een uitvoerend musicus en componist. Hij onderrichtte ook meer dan dertig jaar aan het Ospedale della Piëta, een muziekschool waar vondelingen en weesmeisjes opgevoed werden. Vivaldi nam de functie van componist, vioolpedagoog en leider van de muziekkuitvoeringen (Maestro di Concerti) op zich. Hij toverde zo het Ospedale om tot een gedroomd lab voor het ontwikkelen van zijn stijl en composities, met als focusgenre het concerto.

Vivaldi standaardiseerde het soloconcerto met de gebruikelijke drie delen: snel, langzaam en snel. De snelle hoekdelen hebben doorgaans een refreinstructuur, waarbij het refrein of ritornello voor het orkest afwisselt met vaak heel virtuoze fragmenten voor de solist. In het langzame middendeel staat het orkest meestal in functie van de solist en heeft het een begeleidende en ondersteunende rol, naast een inleidende en afsluitende tutti. Soms start de solist trouwens onmiddellijk met een expressieve melodie, zonder inleiding van het orkest, zoals in het concerto *La Tempesta di Mare*.

Dit concerto maakt samen met de andere fluitconcerti *La Notte* en *Il Gardellino* deel uit van *opus 10* die in 1725 uitgegeven werden in Amsterdam door uitgever Le Cène

en die vermoedelijk geschreven werden voor het Ospedale della Piëta. De titels roepen bepaalde gemoedstoestanden op, maar zijn niet van die aard dat ze zeer nauwgezet een buitenmuzikaal verhaal volgen. Vivaldi, hoe puur instrumentaal zijn werk ook was, had een sterk gevoel voor emoties en voelde dat bepaalde titels extra kleur konden genereren. De programmatische titels zijn dus niet te vergelijken met de sterke artistieke premissen van de romantische Neudeutsche Schule, maar zetten wel de toon voor het binnenbrengen van subtiele verhalende elementen.

Terwijl de wervelende stijgende toonladderfiguur gevolgd door herhaalde zestiende noten ons bij de aanvang van *La Tempesta* meteen in de juiste stemming brengen en de storm zo oproeren, fluistert de distelvink (Il Gardellino) lustig in zijn eigen concerto. *La Notte* is op zichzelf een briljante fantasie, hier trekt Vivaldi alle expressieve registers open. De contrasterende stemmingen, van innerlijke rust tot adembenevende passie, zorgen ervoor dat dit werk een monument is binnen het genre van de nachtstukken. Vivaldi rijgt ragfijn de melodielijnen aan elkaar, laat het orkest een boeiende dialoog opbouwen met solist en verheerlijkt zo de mysteries van de nacht.

In datzelfde jaar liet Vivaldi eerder ook zijn opus 8, een bundel van 12 concerti, door dezelfde Amsterdamse uitgever op de markt brengen. De reeks draagt als ondertitel *Il Cimento dell'Armonia e dell'Invenzione* (De Strijd tussen Harmonie en Verbeelding). De bedoeling van Vivaldi was om de formele elementen van de harmonie (en het concerto) te combineren met de exploten van de fantasie, en dit is misschien het meest opvallend in de eerste vier concerti van de bundel namelijk *Le Quattro Stagioni*. In tegenstelling tot *La Tempesta* of *La Notte* beeldt hier elk deel afzonderlijk een reeks scènes uit. Vivaldi gaat dus een stuk verder dan enkel een stemming of gevoel naar voor te brengen, maar bedt de scènes structureel in.

In *De Vier Seizoenen* hanteert Vivaldi de principes van het concerto op originele wijze. De orkestritornello's zijn voorbehouden voor de onveranderlijke aspecten van de uitgebeelde scène (zoals de drukkende hitte van de zomer of het plezier maken van het plattelandsvolk), terwijl de solist meerdere pittoreske elementen in de loop van één deel te verwerken krijgt. De langzame delen daarentegen presenteren een statisch muzikaal tableau, waarbij Vivaldi in *De Lente* en *De Winter* de scène extra leven inblaast door met verschillende muzikale lagen te werken die boven op elkaar gestapeld worden. Zo kunnen de verschillende muzikale onderdelen van het langzame deel van *De Winter* ontrafeld worden als een man die tevreden aan het haardvuur uitrust (cantilene in de soloviool), het gedrup van de regen buiten (zestiende noten in de violen van het orkest) en mogelijk het verre gerommel van de donder (nog snellere noten in de cello).

Biografieën

François Lazarevitch

Hoewel zijn voornaamste instrument de fluit is, heeft François Lazarevitch van meet af aan zijn onderzoek en muzikale uitvoeringen geconcentreerd op een grote verscheidenheid aan bronnen, zowel mondeling als schriftelijk, die hij nodig acht om het vroeg en barokke repertoire van vandaag opnieuw te creëren. Sinds 2006 werd hij gesteund door het ensemble van zijn Musiciens de Saint-Julien. Aan hen geeft hij zijn voorliefde voor de ontdekking van vergeten repertoires en experimentele nieuwsgierigheid naar alle culturen verder door. De drijvende kracht? Ritme, deze impuls geboren uit de dans vraagt meer om wat er gevoeld wordt dan om wat er op papier staat. Ritme moet alle muziek doordringen met flexibiliteit en bewustzijn. Dit is de reden waarom zijn opname van Bachs fluitsonates (Alpha Classics, 2014, 'Choc' Classica) verrast en charmeert met de welsprekendheid, uitvinding en verfijning van zijn kunst van fraseren en versiering.

Terwijl François Lazarevitch een voorvechter is in de scène van de oude muziek en fluit, samen met pioniers als Antoine Geoffroy-Dechaume, Barthold Kuijken en Perre Séchet, heeft hij ook een voorliefde voor de Indiase muziek, voor de Ierse fluit en muziek van orale traditie. Met grote virtuositeit verdeelt hij zijn tijd tussen de fluit en de musette. Daarbij is het pastorale timbre zo kenmerkend geworden voor Les Musiciens de Saint-Julien. Dit ensemble dirigeert hij in de internationale muziekscène en neemt innovatieve en geprezen programma's op voor Alpha Classics. Als gepassioneerd instrumentenverzamelaar en onderzoeker publiceert hij tientallen onbekende repertoires. Ten slotte doceert hij barokfluit en musette aan het Conservatorium van Versailles, gretig om door te geven wat hem drijft: 'de vrijheid van adem in de dienst van luisteren, begrip en energie'.

Les Musiciens de Saint-Julien

Geïnspireerd door de overtuiging van hun oprichter, fluitist en baanbrekend onderzoeker François Lazarevitch, evolueren Les Musiciens de Saint-Julien sinds 2006 als vrije geesten op de paden van de barok, waarbij ze mondelinge en schriftelijke bronnen met elkaar in overeenstemming brengen. Hun gedeelde affiniteit met traditionele repertoires en musici verrijkte hun vroegste projecten met dezelfde poëtische gevoeligheid van de barokmuziek. Les Musiciens de Saint-Julien onderzoeken onbekende muziekcollecties, zowel op een erudiete als intuïtieve benadering, geworteld in volkspraktijken en virtueuze uitvoeringen.

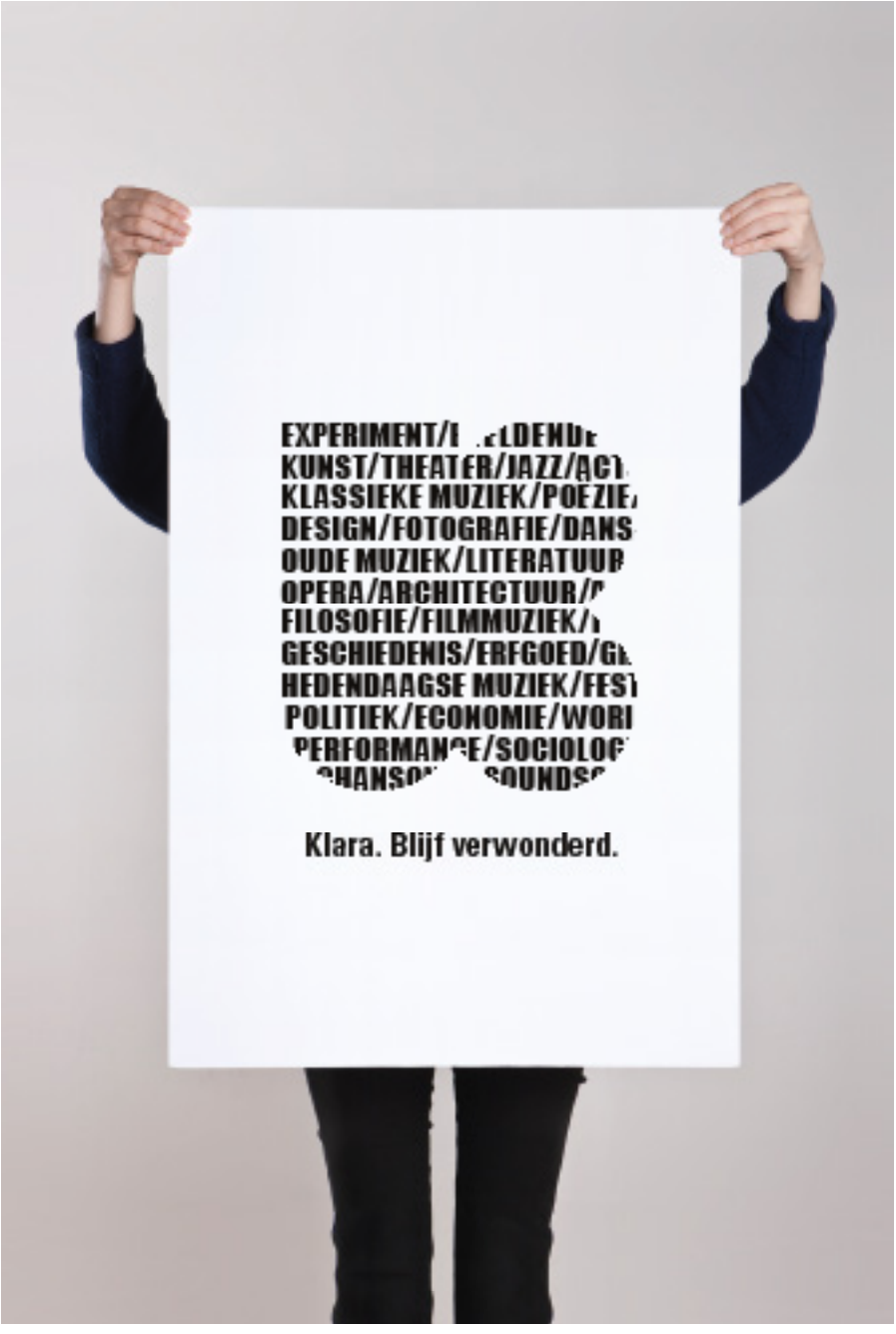
Alles in deze alchemie is uniek en identificeert het ensemble zelfs meer dan de verwijzing naar de broederschap van violist-dansers die het zijn naam gaven: het reliëf en de elegantie van de lijnen, de flexibiliteit van de wuivende fraseringen, de rijkdom van een zeldzaam vroeg instrumentarium waarin fluiten en doedelzakken opvallen, het innerlijke vuur dat zelfs de bekendste werken van Bach of Vivaldi opwekt en de natuurlijkheid van expressie, die elke interpretatie zo vertrouwd en toch zo nieuw maakt.

Dankzij een vijftigtal internationale concerten per jaar en dertien opnames op het Alpha Classics label, heeft Les Musiciens de Saint-Julien een sterke aanwezigheid op de Franse en internationale scènes versterkt, unaniem geprezen door het publiek en de gespecialiseerde pers.

Sint-Waldetrudiskerk

De oudste delen van de Sint-Waldetrudiskerk dateren uit de 14de eeuw, terwijl het koor en het schip in de 15e eeuw worden ontworpen door de Brusselse architect Gillis van den Bossche. In 1796 krijgt de Brabants-gotische kerk een boltorentje, maar die wordt in 1901 vervangen door een recht-opstaande torenspil. De toren bedraagt vanaf het mestelwerk tot aan de voet van het kruis 33 meter. De Sint-Waldetrudiskerk is vernoemd naar de Henegouwse heilige Waudru, die in de 7e eeuw een vrouwenabdij stichtte die aan de oorsprong lag van de latere stad Bergen.

A person wearing a dark blue long-sleeved shirt and dark pants is holding a large white rectangular sign in front of their torso. The sign contains a list of various fields of study and art in Dutch, followed by a sentence. The background is a plain, light grey wall.

EXPERIMENT/1
KUNST/THEATER/JAZZ/AC
KLASSIEKE MUZIEK/POEZIE
DESIGN/FOTOGRAFIE/DANS
OUDE MUZIEK/LITERATUUR
OPERA/ARCHITECTUUR/
FILOSOFIE/FILMMUZIEK/
GESCHIEDENIS/ERFGOED/G
HEDENDAAGSE MUZIEK/FES
POLITIEK/ECONOMIE/WORD
PERFORMANCE/SOCIOLOG
CHANSO SOUNDS

Klara. Blijf verwonderd.

FESTIVAL VAN VLAANDEREN ANTWERPEN

AMUZ

Ook honger naar cultuur?

Laat je inspireren door het muzikale najaar in AMUZ & geniet van
intieme concerten in een unieke historische locatie
Ontdek het volledige najaarsprogramma op www.amuz.be

AMUZ – Kammenstraat 81 – 2000 Antwerpen

tvplus

DE HITS VAN TOEN HET PLEZIER VAN NU

www.tvplus.be

 [@be.tvplus](https://www.facebook.com/be.tvplus)

kanaal
40

van roey

BOUWEN MET MENSEN

Oostindiaadeelweg 261 • 2310 Dijksterd • T +32 3 340 17 11 • info@vanroey.be • www.vanroey.be

COLOFON

ALGEMENE COÖRDINATIE EN ORGANISATIE

Festival van Vlaanderen Kempen vzw
met dank aan sponsor IOK
en mediasponsor Klara

ORGANISATIE

Dr. Jelle Dierickx
directeur
Michaela Defever
marketing & PR
Sara Seddouk
productie& zakelijk medewerker

RAAD VAN BESTUUR

Marc De Geyter
voorzitter
Kris Vreys
ondervoorzitter
Ludo Kools
secretaris
Greet De Clerck
Liana Davtyan
François Mylle
Annemarie Peeters
Jerry Aerts
Bart Van Reyn
Annick Schramme
Björn Siffer

SAMENSTELLING EN REDACTIE

Jelle Dierickx
Michaela Defever
Sara Seddouk

ONTWERP EN CAMPAGNEBEELDEN

www.emilielauwers.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Jelle Dierickx
Festival van Vlaanderen Mechelen/Kempen vzw
Zoutwerf 5
2800 Mechelen

EUROPEAN FESTIVAL ASSOCIATION

Het Festival van Vlaanderen Mechelen maakt deel
uit van de koepel Festival van Vlaanderen en is
lid van de European Festival Association en de
International Society for Contemporary Music.

Programma onder voorbehoud van wijzigingen.

CONTACT

**Festival van Vlaanderen
Kempen vzw**

Zoutwerf 5, 2800 Mechelen
T +32 (0)15 26 23 41
kempen@festival.be

www.musica-divina.be

SUBSIDIENTEN

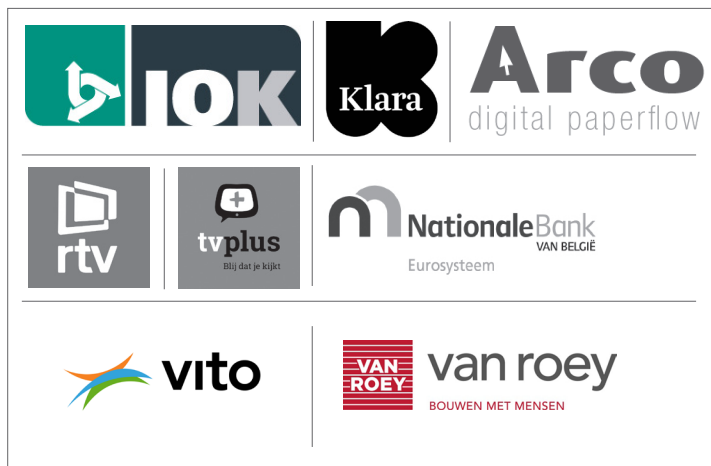
MET DE STEUN VAN

De steden Geel, Hoogstraten, Lier, Mol, Herentals en Turnhout en de gemeenten Westerlo, Heist-op-den-Berg en Scherpenheuvel, de abdijen van Postel, Averbode en Tongerlo, en de kerkfabrieken en de toerismediendiensten van de betrokken steden en gemeenten.

POESIA DIVINA

SPONSORS

PARTNERS

